

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу №__863/1____
«__10__» __май__ 2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МАМЛЕКЕТТИКОРТО
КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮСҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ
БЕРҮҮСТАНДАРТЫ**

**Адистиги: 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык
технологиясы"**

Квалификациясы: техник-технолог

Кочкор –Ата, 2022-жыл

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - Мамлекеттик билим берүү стандарты) “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштеп чыккан.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайданылат:

-негизги кесиптик билим берүү программасы –максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тиешелүү адистик боюнча билим берүү процесси ишке ашыруунун мазмунунун жана уюштурулушун регламентөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- сабактардын цикли- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

-модуль- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- компетенция- окуучунун аныкталган бир чөйрөдө майнаптуу жана жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билими жагынан даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык талап (ченем);

- кредит - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- окутуунун натыйжалары - негизги билим берүү программасы/модуль боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

кесиптик стандарт - кесиптик иштин конкреттүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иштөө болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктүү ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык деңгээли баяндаган негиз түзүүчү документ.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жааты

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйынтысын билдирет жана Кыргыз Республикасында аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жанаведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу -методикалык документтерди иштеп чугуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. 130502 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;
- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү программасы боюнча өздөнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;
  - кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;
- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер;

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.

240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүүсүнүн программасын өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан окуу.

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүү адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айды кем эместі түзөт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар документке (дипломго) коюлат.

8. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

9. күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан, күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын эмгек сыйымдуулугу 120 кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестри эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы учун 45тен кем эмес кредитти түзөт.

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жатында 130502 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат: органикалык эмес заттар, бирикмелер жана алардын негизиндеги заттар, материалдар, аларды алуунун технологиялык процесстери, технологиялык процесстердин аппараттары жана установкалары, ар кандай чөйрөдөгү органикалык эмес заттардын касиеттерин, курамын изилдөө методдору жана приборлору боюнча жалпы жана кесиптик компетенцияга ээ болгон техникти даярдоо.

240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо, инсандын коомдук сапаттарын калыптандыруу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

- максатка умтулгандык, уюшкандык;
- эмгекчилдик, жоопкердик, жарандуулук;
- коммуникативдүүлүк, толеранттуулук;
- жалпы маданиятын жогорулатуу ж.б.

12. 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин чөйрөсү төмөнкүлөрдү камтыйт: органикалык эмес заттарды өндүрүүнүн технологиялык процесстери жана аларды башкаруу.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объектилери болуп төмөнкүлөр саналат :

- чийки заттар жана материалдар;
- технологиялык процесстер, технологиялык жабдуулар;
- технологиялык процесстерди башкаруу жана автоматташтыруу каражаттары;
- техникалык жана конструктордук документация;
- персоналдын кесиптик ишмердүүлүгүн башкаруу;
- маалыматташтыруу жана коммуникация каражаттары;
- алгачкы эмгек жамааттары;

14. Техник төмөнкү ишмердүүлүктүн түрлөрүнө даярдалат:

- өндүрүштүк-технологиялык иш;
- долбоорлоо-конструктордук иш;
- илимий-изилдөө иши;
- уюштуруу-башкаруу иши.

15. Бүтүрүүчү даярдалышы керек болгон кесиптик иштин милдеттеринин тизмеси:

а) өндүрүштүк-технологиялык иш:

- органикалык эмес заттарды, керамикадан, айнектен жасалган буюмдарды, алардын негизинде композиттерди, монокристаллдарды, катализаторлорду, сорбенттерди жана химиялык синиргичтерди өндүрүүдө колдонулуучу чийки заттарды жана материалдарды киргизүүгө көзөмөл уюштуруу жана ишке ашыруу;
- жабдууларды, чийки заттарды жана көмөкчү материалдарды натыйжалуу пайдалануу;
- органикалык эмес заттарды жана материалдарды өндүрүүдө технологиялык регламенттин талаптарына ылайыктуу технологиялык процессти жүзөгө ашыруу;.

б) долбоорлоо-конструктордук иш:

- органикалык эмес заттарды жана материалдарды өндүрүүнүн жаңы технологиялык схемаларын иштеп чыгуу, технологиялык параметрлерин тандоо, жабдууларды эсептөө жана тандоо;
- органикалык эмес материалдарды өндүрүүдө долбоордук-сметалык документтерди иштеп чыгуу;
- технологиялык схеманын жана айрым түйүндөрдүн альтернативдүү варианттарын талдоо жана баалоо.

в) илимий-изилдөө иши:

- жаңы органикалык эмес материалдарды синтездөө жана аларды өндүрүүнүн жаңы жараяндарын иштеп чыгуу жаатында илимий изилдөөлөрдү планддоо жана өткөрүү;
- технологиялык схемаларды жана өндүрүш орнотмолорун моделдөө жана оптималдаштыруу;
- жаңы чыгарылган жабдууларды сыноо боюнча эксперименталдык иштерди жүргүзүү жана талдоо;
- колдонулган жана алынган органикалык эмес материалдардын касиеттерин аныктоо жана талдоо;
- илимий-техникалык адабияттарга талдоо жүргүзүү жана патенттик издөөнү өткөрүү.

г) уюштуруу-башкаруу иши:

- иштеп жаткан өндүрүш шартында жамааттын ишин уюштуруу;

- органикалык эмес продукцияны өндүрүүдө техникалык көзөмөлдү ишке ашыруу;

- өндүрүшкө техникалык-экономикалык талдоо жүргүзүү.

16. 240301 "Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү даярдалат:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын тездетилген программалар боюнча 180301 "Органикалык эмес заттардын, органикалык заттардын, табигый энергия алып жүрүүчүлөрдүн жана дары каражаттарынын химиялык технологиясы" адистигин өздөштүрүүгө.

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар.

17. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы адистик боюнча тийиштүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациянын алкагынын, квалификациянын жана кесиптик стандарттардын (эгерде болсо) тармактык/сектордук алкактарынын негизинде иштелип чыгат.

Орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча төмөнкүлөр менен туюндурулган сунуштарга ылайык негизги кесиптик билим берүү программасын 5 жылда бир жолу кем эмес жаңылап турууга милдеттүү :

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;

- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен рецензиялоо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана ыктарынын, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды натыйжалуу колдонууну, анын ичинде окуп жаткандарды сурамжылоо аркылуу контролдоо;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдар менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн –өзү туруктуу негизде текшерип туруу ;

- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, иновациялары жөнүндө маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар коюлат).

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоого каражаттарын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик билим берүүнүн программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык иш мүнөздөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө ;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык – тарбиялык компоненттин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактарды камтуусу керек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүүн программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

21. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;

- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбоошу керектигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер таандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдү аткарууга милдеттүү.

24. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкаруунун өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөөнүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 кем эмес пайызын түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнүүчү сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.

26. Күндүзгү, сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.

27. Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

28. Окуу жылындагы эс алуу убагындагы жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде эки жумадан кем эмести түзүүсү керек.

5-глава.Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

29. 240301"Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы"адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул мамлекеттин билим берүү стандарттынын 11 жана 16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы:

ЖК1-өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;

ЖК2 - стандарты жана стандарттык эмес абактарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;

ЖК3- кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;

ЖК4- кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;

ЖК5- командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;

ЖК6 - команда мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш орунда окуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;

ЖК7- жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;

ЖК8 - чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу.

б) кесиптик иштин негизги түрлөрүнө ылайык келүүчү кесиптик:

1. өндүрүштүк-технологиялык иш:

КК1-органикалык эмес заттарды өндүрүүдө колдонулуучу чийки заттарды жана материалдарды киргизүүгө көзөмөл уюштуруу жана жүзөгө ашыруу;

КК2-жабдууларды, чийки заттарды жана көмөкчү материалдарды натыйжалуу пайдаланууну камсыз кылуу;

КК3-органикалык эмес заттарды жана материалдарды өндүрүүдө технологиялык регламенттин талаптарына ылайык технологиялык процессти ишке ашыруу.

2. долбоорлоо-конструктордук иш:

КК4-органикалык эмес заттарды жана материалдарды өндүрүүнүн жаңы технологиялык схемаларын иштеп чыгуу, технологиялык параметрлерди тандоо, эсептөө жана жабдууларды тандоо;

КК5-органикалык эмес материалдарды өндүрүүдө долбоордук-сметалык документтерди иштеп чыгуу;

КК6-талдоо жана технологиялык схемасы жана айрым түйүндөрүнүн башка ыкмаларды баалоо.

3. илимий-изилдөө иши;

КК7-органикалык эмес материалдарды өндүрүүдө жана жаны процесстерди иштеп чыгуудасинтез жаатында илимий изилдөөлөрдү пландаштыруу жана жүргүзүү;

КК8 - өндүрүш орнотууларын моделдөө жана оптималдаштыруу жана технологиялык схемаларды, ошондой эле жаңы түзүлгөн жабдууларды сыноо боюнча эксперименталдык иштерди жүргүзүү;

КК9-колдонулган жана алынган органикалык эмес материалдардынкасиеттерин аныктоо жана талдоо.

4. уюштуруу-башкаруу иши.

КК10-иштеп жаткан өндүрүш шарттарында жамааттын ишин уюштуруу;

КК11-органикалык эмес материалдарды өндүрүүдө техникалык көзөмөлдү ишке ашыруу, ошондой эле өндүрүшкө техникалык-экономикалык талдоо жүргүзүү;

КК12 -

өндүрүштүкучастоктокоопсуздуктехникасынжанаэмгектикоргооталаптарынсактоо.

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкүдөй блоктор жана окуу циклдери кирет:

1-блок "Дисциплиналар (модулдар)":

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
- 2) математикалык жана табият таануу цикли;
- 3) кесиптик цикл;
- 4) дене тарбия;

2-блок "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топонун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмес сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алкактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысытүрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык цикли билим берүү дисциплиналарын ишке ашыруунун камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси жана эмгек сыйындуулугу Кыргыз Республикасынын билим

берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмунун жана жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Орто кесиптик билим берүү программасы ушул макетке тиркелген түзүмгө ылайык иштелип чыгат.

31. Сабактардын ар бир цикли базалык (милдеттүү) жана элективдүү бөлүккө ээ болушу керек. Элективдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин мүмкүндү бериши керек. Элективдүү бөлүк орто кесиптик окуу жайдын тарабынан ишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эсепке албастан милдеттүү бөлүктүн көлөмү негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50дөн ашпаган пайызын тийиш.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуучу жана зарыл болгон учурда аталган адамдардын өнүгүүсүнүн бузулушун оңдоону жана социалдык адаптациялоону негизги билим берүү программалары боюнча окуу мүмкүндүгүн тийиш.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутуучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги/багыты боюнча жогорку кесиптик билимге (авиациялык адистиктерден тышкары) ээ болуулары керек.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкананын фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынуусу керек. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши

керек. Окуу маалыматтынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессине мыйзам чыгаруу актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыт мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланышы керек.

Кесиптик циклдын окутуучуларынын сапаттык курамын балоодо стаж 10 жылдан ашкан өндүрүүчүлөр эсепке алынат.

34. Бул кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушусу керек. (адистиктердин негизги кесиптик билим берүү программасы үчүн маанилүү блгон материалдык –техникалык камсыздоо көрсөтүлөт, мисалы: полигондор, технология лабораториялар, студиялар ж.б. у.с., ошондой эле окутуунун техникалык каражаттары менен жабдууга коюлуучу ченемдик талаптар – студент /компьютер, студент/жабдык катышын сактоо ж.б)

**240301 "Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы"
адистиги боюнча кабинеттердин, лабораториялардын, устаканалардын
ж. б. тизмеси (базалык даярдоо программасы боюнча)**

Кабинеттер:

жалпы-гуманитардык дисциплиналар:

кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана кеп маданияты, чет тили, математика жана информатика, физика, химия, биология, тарых, география, ж.б.

жалпы-кесиптик дисциплиналар: инженердик графика, техникалык механика, материалтаануу, электротехника, органикалык химия, аналитикалык химия, жалпыхимиялык технология,

органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы, укуктук дисциплиналар, экология,

эмгектик коргоо, турмуш-тиричилик коопсуздугу.

Лабораториялар:

1. Техникалык механика
2. Электр жана электроника
3. Материал таануу
4. Жалпы жана органикалык эмес химия
5. Органикалык химия
6. Аналитикалык химия

7. Жалпы химиялык технология

8. Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы

9. Химиялык көндүрүш процесстери жана аппараттары

10. Информатика жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (компьютер 1:12).

Приборлор, аспаптар, идиш-аяктар, инвентарлар, реактивдер (1 бирдиктен):

1. Бинокулярдык микроскоп
2. pH метр
3. Алямовскийдин прибору
4. Аналитикалык баланс
5. Техникалык тараза
6. Кургатуучу шкаф
7. Муфель меши
8. Насос
9. Электр меши
10. Штатив
11. Шпатель
12. Пинцет
13. Кайчы
14. Сызгыч
15. Бычактар
16. Түрдүү чендеги воронкалар
17. Цилиндрлер (50, 100, 250, 500, 1000 мл. үчүн)
18. Капкактуу алюминий чөйчөк
19. Бюкс
20. Кыстармасы бар эксикатор
21. Градустуу пробирка
22. Тамчылаткыч
23. Кум сааты
24. Ченөөчү колба
25. Конус түрүндөгү колба
26. Бюретка
27. Ступка
28. Химиялык пробиркалар
29. Биологиялык пробиркалар
30. Фарфор чөйчөктөр
31. Спиртовка
32. Жалпак түбү бар колба
33. Лакмус кагазы

Спорттук комплекс:

Спорт зал

Кеңири профилдеги стадион

Ок атуучу жай.

Залдар:

Китепкана

Интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар окуу залы

Жыйындар залы

Медициналык пункт

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө коюлуучу талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетианыктай турган орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоонун тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүүчү окуу жай тарабынан аныкталат.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын структурасы.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын түзүмү		Негизги билим берүү программасынын көлөмү жана анын циклдердеги окуу кредиттери
		1 жыл 10 ай
Блок 1	I. Жалпы гуманитардык цикл II. Математикалык жана табият таануу цикли III. Кесиптик цикл	99
	Дене-тарбия(белгиленген семестрлерде жумасына 2 саат)	1-5
Блок 2	Практика	15
Блок 3	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	6
Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү		120

Тиркеме-2

Орто кесиптик билим берүү боюнча окуу планынын үлгүсү

Адистиги: 240301 "Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы"

квалификациясы: техник-технолог

нормативдик окуу мөөнөтү: 1 жыл 10 ай

Код №	Дисциплиналардын аталышы	Эмгексыйымдуулугу		Семестр боюнча бөлүштүрүү			
		жалпы	сааттар	2 курс		3 курс	
		Кредиттерде	Сааттарда	3 сем	4 сем	5 сем	6 сем
16-18 жума	16-18 жума			10-12 жума	10-12 жума		
1	2	3	4	5	6	7	8
БЛОК 1							
Базалык бөлүк		15	450				
1.1	Кыргыз тили жана адабияты	3	90	X			
1.2	Орус тили	2	60	X			
1.3	Чет тили	2	60	X			
1.4	Кыргызстандын тарыхы	4	120	X			
1.5	Манас таануу	2	60		X		
1.6	Кыргызстандын географиясы	2	60		X		
Элективдик 3-бөлүк		3	90				
1.7		3	90		X		
Бардыгы 1		18	540	0	0	0	0
2. МАТЕМАТИКА ЖАНА ЖАРАТЫЛЫШ ИЛИМИНИН ЦИКЛЫ							
		4	120				
2.1	Кесиптик математика	2	60	X			
2.2	Информатика	2	60		X		
Бардыгы		2	60				
2.3		2	60		X		
Бардыгы 2		6	180	0	0		
3ПРОФЕССИОНАЛДЫК ЦИКЛ							
Негизги (милдеттүү) бөлүк		60	1800				
3.1	Жалпы жана органикалык эмес химия	3	90	X			
3.2	Органикалык жана физикалык химия	4	120		X		
3.3	Беттик кубулуштар жана дисперстик	2	60			X	

	системалар						
3.4	Органикалык эмес заттардын калдыксыз технологияларын түзүүнүн физикалык-химиялык негиздери	2	60				X
3.5	Процесстердин термодинамикалык жана кинетикалык мүнөздөмөлөрүн эсептөө	2	60				X
3.6	Органикалык эмес заттардын уулуу касиеттерин эсептөө	2	60			X	
3.7	Сызма геометрия. Инженердик графика	3	90	X			
3.8	Электротехника жана электроника	3	90		X		
3.9	Техникалык термодинамика жана жылуулук техникасы	4	120	X			
3.10	Химиялык технологиянын процесстери жана аппараттары	3	90			X	
3.11	Жалпы химиялык технология	3	90				X
3.12	Химиялык процесстерди башкаруу системалары	4	120				X
3.13	Өмүрдүн коопсуздугу жана эмгекти коргоо	2	60			X	
3.14	Метрология, стандартташтыруу жана сертификаттоо	2	60			X	
3.15	Материал таануу. Конструкциялык материалдардын технологиясы	2	60		X		
3.16	Экономика жана өндүрүштү башкаруу	2	60			X	
3.17	Химиялык-технологиялык системаларды моделдөө	4	120				X
3.18	Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы	6	180			X	X
3.19	Минералдык сырьену комплекстүү иштетүүнүн химиясы жана технологиясы	5	150				X
	Бардыгы 3	60	1800	0	0	0	0
3.2 Тандоо		15	450				
БЛОК 1		99	2970	0	0	0	0
Дене тарбия					3-5 сем		
	*Дене тарбия			X	X	X	
ПРАКТИКА		15	450				
1	Окуу практикасы	3	90		X		

2	Өндүрүштүк практика	5	150			X	
3	Мамлекеттик(квалификациялы) практика	7	210				X
		15	450	0	0	0	0
БЛОК 2							
Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация		6	180				
1	Гуманитардык-экономикалык дисциплиналар аралык мамлекеттик аттестация	2	60		X		
2	Кесиптик дисциплиналар аралык мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	4	120				X
БЛОК 3		6	180	0	0	0	0
Кесиптик орто билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү		120	3600	30	30	30	30
	Экзамендердин саны			9	8	8	8
	Курстук иштердин саны 2					1	1

Ушул стандарт 240301 "Органикалык эмес заттардын химиялык технологиясы" адистиги үчүн Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад Мамлекеттик университетинин базалык билим берүү мекемеси – Кочкор-Ата колледжинин алдындагы ОКББнүн Мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу боюнча окуу-усулдук кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

ОУКтун төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин директору, т.и.к.

Назарбаева Б.С.

ОУКтун төрайымынын орун басары, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин окуу иштери боюнча директордун орун басары

Сатымкулова Ф.А.

Жооптуу катчы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин "Атайын жана техникалык дисциплиналар" бөлүмүнүн башчысы

Пазылова З.П.

ОУКтун мүчөлөрү:

1. Циклдик комиссиянын төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин өндүрүштүк иштер боюнча директордун орун басары
2. Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин "АТД" бөлүмүнүн окутуучусу

Кадыралиева В.А

Жусупбек кызы Ж.